

—I, doncs, quina carrera li farà seguir al seu noieta?
—Veurà, com que el pobret és tan parat, el seu pare vol veure si entra
a les obres del Metropolità.

Els Jocs Florals

La nostra tradicional festa de la Poesia catalana va ésser fundada l'any 1393 pels poetes March i Aversó, complint encàrrec del rei Joan I, aleshores regnant a Aragó i Catalunya.

Aquesta gesta del rei Joan, així com la fastuositat i pompa que desplaçava en la seva cort, li valgué el sobrenom de l'«Aimador de la gentilesa», amb el qual el designen els historiadors, amb preferència al de «el Caçador» amb el qual també és assenyalat.

En efecte; segons consta de les cròniques de l'època, en tota l'Europa no hi havia cort més magnífica i amant de la poesia, la música i la dansa que la del galan Joan I, i la seva esposa Violant, neboda del rei de França i una de les més formoses sobiranes del seu temps.

El palau reial estava, pot dir-se, en festa constant, i els reis i llurs dignataris, disposats tot temps a oir els versos dels més celebrats trobadors provençals, i les harmonies dels joglars de més fama, que, amb llurs violes, lires o flautes jugaven selectíssims concerts, acompanyats molts cops de les veus de cantors estrangers de nom universal.

No menys aficionat que a les arts i a les lletres, ho era el monarca a les ciències, les quals conreava personalment, passant-se bones hores en el seu laboratori de física i química, en l'experimentació dels secrets de l'alquímia, de vegades amb col·laboració amb els savis més il·lustres dels seus regnes.

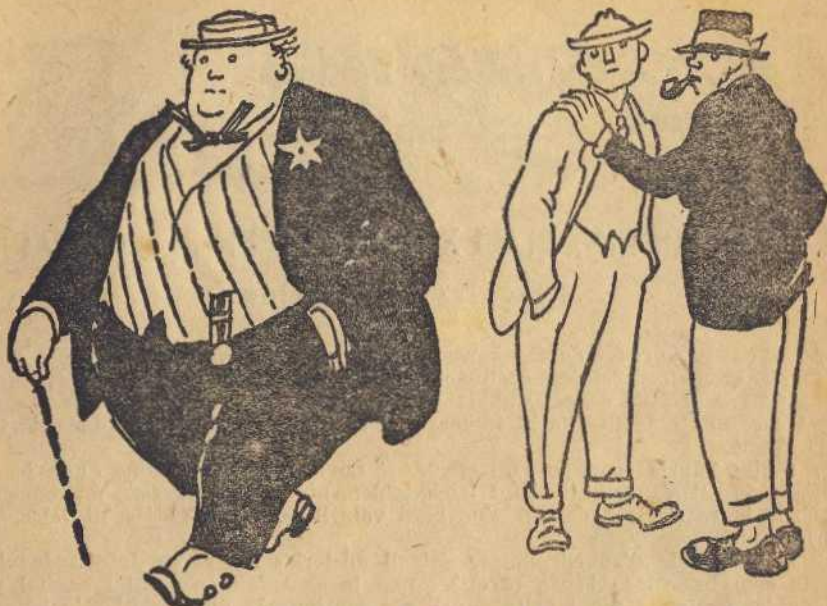
Com també hem notat, la caça i la falconeria l'atreïen singularment, afició que l'obligava a sostenir nombroses gossades i una quantitat incomputable de falcons, esparvers, astors i altres aus rampinyadores que aleshores s'estilaven per a les caceres al vol.

Tanta era la sumptuositat i pompa del palau, que les Corts generals, convocades a Montçó, l'any 1398, varen presentar al monarca una cèdula pregonant-li de reduir el nombrós servei que sostenia, pels perjudicis i despeses considerables que ocasionava a la nació.

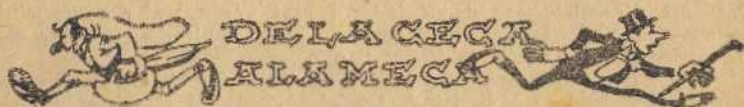
Durant els regnats dels successors de l'«Aimador de la gentilesa», Martí «l'Humà» i Ferran d'Antequera, encara seguien celebrant-se Jocs Florals, segons consta documentalment, però a partir d'Alfons, dit el «Magnànim», qui començà a regnar en 1416, es perd la mena d'aquestes festes, les quals no foren de bell nou restablertes fins en època contemporània, l'any 1859, pels escriptors Milà, Rubió, Balaguer, Cortada, Rus, Amer i Bofarull.

La festa dels Jocs Florals d'enguany ha estat, doncs, la LXV de llur restauració.

De desitjar és que els poetes catalans els assegurin una existència secular per ço que ha contribuït la poètica i patriòtica institució a desvetllar la nostra consciència nacional i a adoctrinar els catalans en l'amor a llur idioma i a la pàtria llur.

—Veus, aquest? Es el mantenedor dels Jocs Florals d'enguany.
 —Vaja, almenys ell està ben mantingut!

«Con muchísimo respeto»

AQUESTA vegada no hem de recórrer als Estats Units amb tal de recollir una nota interessant per aquesta secció. No ens ha calgut moure'ns del nostre terme municipal.

En efecte; a Barcelona es publica un diari de la nit que té una secció titulada «Con muchísimo respeto...» en la qual solen retreure's i esmentar-se humorísticament els «gazapos» d'altres publicacions.

Doncs bé, l'altre dia, el diari aludit—catòlic, apostòlic i romà, per més senyals—escrivia en les titulars d'una informació de caràcter polític: «El señor Lerroux recomienda a sus correligionarios las virtudes teologales: prudencia, fortaleza y templanza».

Deixant de banda que les virtuts esmentades són «cardinals» i no «teologals», i que les cardinals són quatre i no tres, tot el demés ens sembla bé.

Tot sigui «con muchísimo respeto...»

JORDI BUSCA

Pàgines Festives

L'EXTRAORDINARIA EXPEDICIÓ D'EN JEP GANÀPIA

El vaixell misteriós

LA nostra ansietat durant aquesta setmana no podia ésser més gran, pensant en la difícilíssima situació en què vàrem deixar els nostres amics. La superfície de gel s'havia anat aprimant de tal manera que era de preveure que a la fi se'ls hi trencaria, i tots anirien a parar al fons de tot de l'Oceà.

I així hauria ocorregut, en efecte, si no hagués succeït que quan ja la crosta de gel s'anava clivellant lamentablement, varen trobar-se, un moment que la boira s'aclarí, davant d'un gran vaixell sense xemaneies, ni veles, ni tripulants.

La presència d'aquell enorme vaixell misteriós els va produir tanta alegria com basarda. Alegria perquè, quan ja es veien en l'últim capítol de la vida, venia de cop i volta aquell «es continuará» que els hi solucionava el problema. I basarda, perquè aquell vaixell tenia tot l'aspecte d'una cosa misteriosa.

A una ordre d'en Ganàpia, tots es posaren a moure els peus per dessota el gel, podent així dirigir-se vers el vaixell misteriós.

Per sort, l'escapeta era despenjada, i així varen poder agafar-s'hi amb molta comoditat, enfilant-se cap a coberta sense tenir de lamentar cap desgràcia personal, ni del senyor Pepet tampoc.

El primer que varen fer, després de pujar per l'escala, fou arribar a dalt. El silenci era absolut; la quietud, també. Allí ningú no parlava i no sols ningú no parlava, sinó que ni tan sols hi eren.

Semblava talment un vaixell abandonat, però era difícil endevinar per quin motiu havia pogut ésser abandonat un vaixell com aquell, que no presentava cap averia.

En Ganàpia va picar de mans dues o tres vegades, com qui crida el vigilant, però ningú no respongué.

Avencant cap a les escotilles, els nostres amics es varen donar compte de què el vaixell misteriós caminava a base d'algun motor elèctric, a jutjar per la mena de remor que es sentia.

La netedat més absoluta regnava arreu. Els llautons i els niquelats lluien com els picaportes de les cases de Peixamplis, de Barcelona, els dissabtes.

Però, on eren els nombrosos mariners que calia per mantenir un vaixell com aquell amb tanta netedat?

Aquí estava el misteri. Sense això, què tindria de misteriós?

Però aviat acabaren els dubtes i les basardes dels nostres amics.

Quan menys ho esperaven, varen sentir un cruixir en la mateixa coberta; i, talment com apareix el dimoni dels Pastorets, es varen trobar que sorgia

de terra un bon senyor amb ulleres. Era l'amo del vaixell que acabava de pujar per mitjà d'un trepilló o ascensor elèctric.

—Qui són vostès?—els preguntà el senyor que acabava de pujar.

Com que els hi preguntà en anglès de l'Amèrica del Nord, en Spetek es cuidà de respondre el que li va semblar.

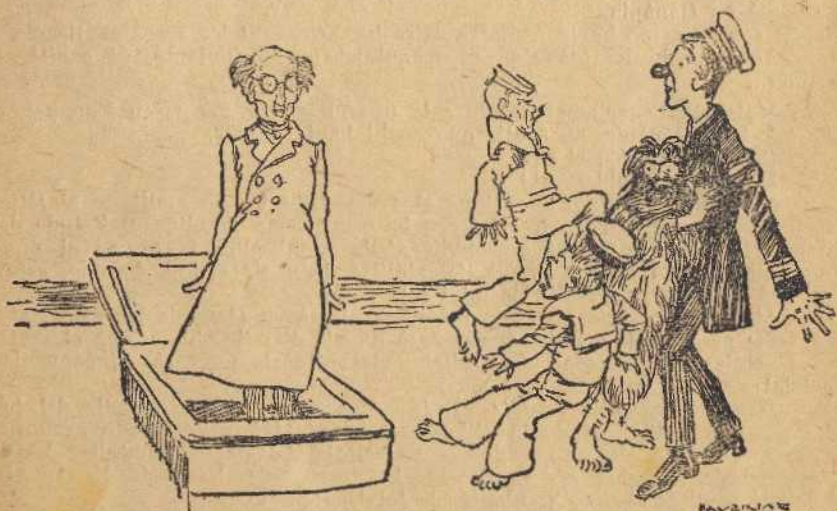
—Vostès no em coneixen a mi?—preguntà el senyor de les ulleres.

En Ganàpia se'l mirà ben mirat i acabà per dir:

—Home, si no fos que el que jo vull dir no és americà, i que ja fa més de dos anys que va morir, diria que vostè és un senyor que duia ulleres, que tenia una botiga d'ullets i gafets al Poble Nou.

—No, senyor. Res de gafets ni d'ulleres. Jo sóc el savi mister Tompson, que vostès ja deuen haver sentit anomenar.

—Sí senyor; no fa gaire—respongué en Ganàpia.

—Doncs, sóc jo; que ja fa anys que estic treballant per suprimir l'humanitat.

—Ja veu, ja veu—va fer en Ganàpia forçant un somriure, mentre el senyor Pepet ja mirava per on podria fugir.

El savi, però, continuà. Cal advertir, que savi com era, tan aviat com en Spetek li va haver dit que els visitants eren catalans, el bon senyor es posà a parlar en català un xic barrejat d'italià, de llatí, de castellà, de portuguès i de francès, com succeeix a tots els savis que saben massa llengües.

—I per què vol suprimir-la l'humanitat?—li preguntà en Ganàpia, afectant un to d'indiferència.

—Per estalviar feina als homes. El meu ideal és que els homes no hagin de fer res, i que tot pugui fer-se mecànicament, fins arribar a què no sigui necessari que hi hagi cap home al món per poder viure l'humanitat.

El senyor Pepet va fer un cop de cap d'assentiment.

—Veuen?—continuà el savi Tompson.—Aquí tenen aquest vaixell. Es el

primer assaig de transport de viatgers d'Europa a Amèrica per mitjà del nou procediment. Aquest viatge portem més de cinc cents viatgers.

—On són?—no es podé estar de preguntar en Xanguet.

—Els portem essencialment, pel sistema modern... Però això vostès no ho entendrien. Ja veuran el funcionament dels aparells i allavors tindran més clara idea del que és, que no pas amb cent discursos.

Seguidament afegí:

—Aquí tot és elèctric. Aquí les ones hertzianes, aquí la telegrafia sense fils, aquí les ones sonores.

—Ah, sí? Així ara deuen ésser vuit ones—féu en Xanguet.

—Què vols dir, ara tu?—li féu en Ganàpia.

—Com que diu que les ones són hores i ara són les vuit, per això li dic que ara són les vuit ones.

—Si tornes a sortir amb xistos tan dolents, et clavo de cap a mar!—exclamà en Ganàpia.

El savi, que no havia comprès gaire bé, prosseguí les seves explicacions:

—Aquí no hi ha màquina ni maquinista; ni tripulants, ni capità, ni cuiner...

—Malament!—exclamaren tots a la una el senyor Pepet, en Xanguet, en Spetek i en Ganàpia, en sentir que no hi havia cuiner.

—Com diuen?—féu el savi.

—Dèiem, admirablement!

—Ni cuiner, ni ningú—continuà el savi.—Aquí tot ho realitzem sintèticament i a base científica, de fàcis que he pogut anar simplificant l'ajuda dels homes fins que he pogut prescindir d'ells en absolut, i ara, en el precís moment que vostès han tingut l'amabilitat de venir a destorbar-me, estava mirant si podia prescindir de mi i tot.

—Això sí que seria un gran avenç!—exclamà en Ganàpia, entusiasmat.

—Sí; però per lo mateix, ens costarà un xic d'arribar-hi—afirmà el savi.

I amb una claredat de judici extraordinària, exposà l'inconvenient cabdal:

—Després de molts estudis vàreig aconseguir poder prescindir del barber, mercès a l'invent de la gillette elèctrica. Això va ésser un gran pas, però ara resulta que si, seguint la trajectòria dels meus propòsits, després de suprimir el barber, em suprimixo jo, no sé qui m'afaitaria. Es per això que cal meditar abans d'implantar la total supressió.

—Així vostè viu tot sol en aquest vaixell?

—Sol, segons el llenguatge vulgar de vostès. Acompanyat, segons el meu sistema. Com que ho tinc tot previst i tot suplert, és com si vivís acompanyat. Una cosa em mancava per fer-me ben bé l'il·lusió i era que quan jo bec un xic massa de rom em vénen ganes de barallar-me amb algú, i, és clar, vivint sol no podia fer boxa per descongessionar-me, però ara, gràcies a Déu, ja he inventat un aparell elèctric amb el qual em puc barallar igual que amb un home... Però ja veig que els estic avorrint amb les meves explicacions científiques. Veig el jove Xanguet que està a punt de badallar de tan avorrit, però no cal que es molesti, tot ho tinc previst.

I, dient això, donà volta a un interruptor que corresponia a l'aparell de fer badalls, deixant admirat els nostres amics la perfecta imitació amb què els badalls sortien.

Així no és necessari que els passatgers avorrits es molestin badallant—explicà mister Thompson.—I és en aquest sentit que els hi deia que aquí portem molts passatgers en essència. Veuen? Molts passatgers he vist en al-

tres ocasions, que no fan altra cosa durant el viatge que badallar incessantment. Doncs tenint això en compte, es pot suprimir perfectament el viatger ja que podem produir artificialment el que ell venia a fer a bordo.

I per aquest estil els n'hi explicaria a l'alçada d'un campanar.

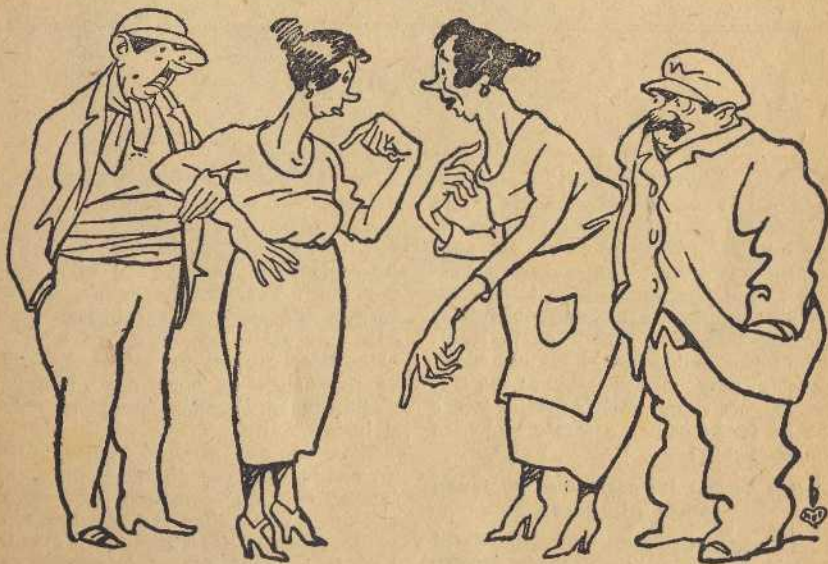
Però en Ganàpia, amb molt bon acert, mirà el seu rellotge i digué:

—No; permeti'm. Serà millor que ho deixi pel pròxim capítol.

I així ho varen acordar.

JIM FIT

NOTA.—Quan ja estava compost el present capítol, ens havem recordat que en Ganàpia no tenia rellotge; i no havent-hi temps per esmenar-ho, ens complavem en fer aquesta aclaració perquè no es creguin que un dia diem una cosa i l'endemà una altra.

—Perquè tens de saber que nosaltres som persones de posició més elevada que vosaltres. El meu marit és instal·lador de parallamps.

—Potser sí; mes com a finura no ens guanyeu, puix el meu marit tot el dia és als peus de les dames: fa de cirabotes de senyores.

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el quint fulletó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, L'INFANT DE LA DILIGENCIA. Amb aquest suplement es regala el conte complet «Reconciliació», per Manuel Marinello

Pel·lícula de la setmana

Que «si són» els de la «Lliga»,
que si els de l'«Acció» «seran»;
que si els uns fan «tupinades»
i els altres «toquen tabals»...

Recordem-nos de la falla
dels dos conills, catalans:
que no ens atrapin els «gossos»
discutint i disputant.

NYC

S'ha de córrer

CAL córrer. Al nostre segle se
l'ha anomenat el segle de la
velocitat i cal que tots hi
fem honor a n'aquesta fama, tot pen-
sant que per molt que correm en els
temps moderns, en els que tantes co-
ses s'inventen per a guanyar veloci-
tats, no correrem tant com la llum,
que és tan vella com el mateix món.

Heu's aquí, per a estímul nostre,
lo que corren pel món tant les coses
que no tenen cames ni motor com les
que en tenen:

**Lo que corren les coses que no tenen
cames ni rodes**

La llum, que, com hem dit, és el
campió de la velocitat corre 309,500
kilòmetres per segon. Veieu si li po-
den córrer al darrera a fer-li un nus
a la cua!... Per altra part es com-
pren aquesta velocitat, car si trigués
més a anar d'un lloc a l'altre d'ençà
que surt el sol fins que es fes dia
trigaríen anys i segles hi tot.

La Terra, en son moviment de tras-
llació, això és, el de rodar al volt del
Sol, corre 109,410 kilòmetres per hora.

Això ja és més enraonat; encara que
caldria córrer per a atrapar-la.

El so—no precisament el del «mu-
sic pagat», que diuen que no el fa
bo—corre, en l'aire, 1,238 kilòmetres
per hora. Tot això ja va acostant-se
més a les nostres possibilitats; en-
cara que «Déu nos en guard d'un ja
està dit», car al cap d'una hora ja
és passat de la boca d'un hom de
Catalunya a l'orella d'un altre d'An-
dalusia.

El vent, que serveix tant de punt
de comparació, és d'una velocitat re-
lativament molt modesta. De mane-
ra que quan diem «corria com el
vent», «anava furient com el vent»,
ho diem per a fer el fatxenda, car
qualsevol automòbil que s'estimi una
mica corre més que l'huracà més
tempestuós.

La setmana entrant fixarem les ve-
locitats mitjes dels diferents vents,
car, segons bufi més o menys fort,
la velocitat és diferent. I parlarem
també d'altres velocitats interessants.

MERCURI
(Continuarà)

E S C O L T E U, M E N U T S

El nou Quixot

Un escriptor vulgar, nat a Castella, pensant-se escriure un altra meravella com el «Quixot», tingué la gran pensada de comprar-se una taula esculpturada, un gresol de tres becs, paper de fil i una gran ploma d'oca, per l'estil de com Cervantes ho hauria fet en el segle disset.

I vinga escriure fulls; però, a despit de tenir l'escriptori tan polit i tan segle disset, que el propi Panza hauria pres per seva aquella estança; a despit del gresol i de l'ambient... no escrigué més que un llibre molt dolent.

La qual cosa vol dir, i ben clar prova, que per ésser senyor no és prou la roba.

CLOVIS FIMERIC

El bon fill

APA, ves-te'n al col·legi—digué la mare a son filllet, estampant-li un petó en el rostre.

L'Antonet, que així s'anomenava la tendra criatura que encara no comptava deu anys, prengué de sobre la taula l'esmorzar que sa mare li havia apartat i emprengué el camí de l'escola.

Per sa pensa circulaven idees majors que las que la seva tendra edat podia capir. Ell no podia sofrir, que la seva marona, fortament atacada per una malaltia que la cor-secava, es morís treballant per a mantindre'l a ell. No, ell no podia comportar-ho, ell faria els possibles per a portar a sa mare el descans que son estat re-

queria, i així pensant arribà a l'escola.

Tan bon punt entrà, fou la riota de tots els deixebles, al veure'l pensatiu i amb els ulls entelats de llàgrimes. De sobte, un d'aquells bordegassos digué:

—Guaiten, ja plora, i si li pregunten el motiu, vos dirà com sempre, que té sa mare malalta, que són molt pobres; excuses, només que excuses, perquè no sap la lliçó.

El pobric, al sentir-se així ferit, esclatà en plors.

—Veiam si faràs goteres — afegí aquell noi dolent.

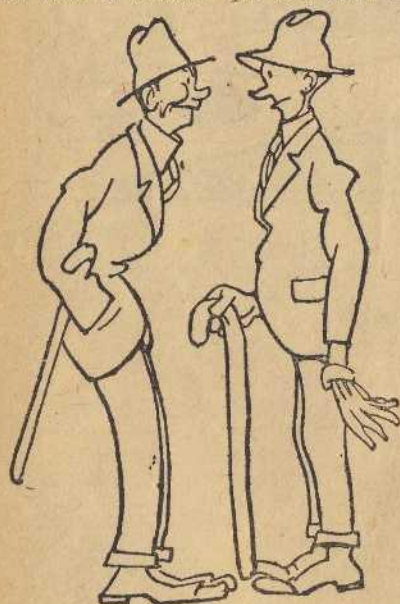
L'Antonet estigué a punt d'abraonar-se damunt d'aquell malvat i esgarrapar-li la cara, més una força sobrenatural el detingué. No; ell no ploraria, ell faria el cor fort, sofriria amb resignació totes aquelles mofes que contra d'ell anaven dirigides, per aquells nois sense cor; es conformaria amb la seva dissort, buscaria quelcom per a guanyar diners, sí, forces diners, per a comprar medicines per a combatre l'enfermetat que amenaçava arrabassar-li la seva mare.

—Sí, sí—digué, resoltament;—haig de treballar, ja sóc un home.

Qui hagués pogut ésser qualsevulla d'aquells nois que, qui més qui menys, tenien un pare, qui un germà gran, que portava el sust de llur casa; ah, si ell hagués tingut pare, aquell pare que recordava que de petitet l'amanyagava i li cantava cançons per a fer-lo dormir, i que una traïdora pulmonia se l'emportà a la fossa, al menys sa estimada marona estigués ben bona, però tal era l'estragament de treball de què la dona era objecte, que era d'esbrinar tard o d'hora un trist desenllaç.

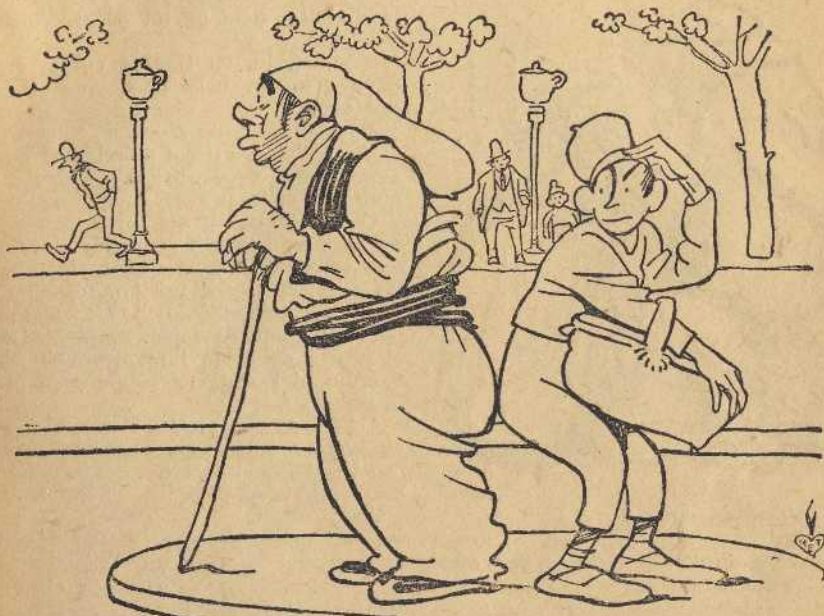
Per fi, al veure el mestre el mal tracte que els companys de classe li donaven, imposà silenci i parlà així:

Quants de vosaltres darieu lo que no teniu, per a posseir un cor noble i generós com el de l'Antonet, d'a-

—Et participo que en els Jocs Florals de Sant Martí m'han donat la viola.

—No t'envejo perquè no en faria jo res de la viola. Només sé tocar instruments de vent.

—Fixa't que per anar a l'estació diu que tenim d'agafar el tramvia 29 o l'auto C. Tu vigila l'auto C.

—Però, pare, és que jo no sé de lletra.

—No hi fa res, home. Jo tampoc sé de números i vigilo que no passi el 29.

quest noi que sap comprendre el valor d'una mare, que no hi ha amor més gran a la terra que és l'amor de una mare; aquí on el veieu, deixarà de vindre a escola, per anar a treballar i remeiar així la salut quebrantada de la seva mare.

Aquests mots, dits amb aquell to de veu que gastava el mestre, bastaven per què aquells nois que abans havien fet mofa d'aquell bon fill, els hi espurnegués els ulls i un a un de bona gana li haurien demanat perdó a no ésser per la vergonya que d'ells mateixos sentien, per haver-se mostrat tan cruels amb ell.

Han passat quinze dies. L'Antonet ha vist realitzats els seus desitjos i treballa en una lampisteria, on li donen sis pessetes a la semana.

Un jorn, i mentre estava treballant, anà una veïna a avisar-lo de què a sa mare li havia agafat un tro-pell i era necessària la seva presència. Sentir això i córrer cap a casa seva com un foll, tot fou u.

A l'arribar al dintell de la porta, entrà esblaimat, s'acostà al llit de la malalta i cridà:

—Mare!

La pobre dona, la que la ranera de la mort no la deixava parlar, somreia, i sos ulls en blancs miraven al cel.

—Mare, mare meva, que no em sentiu—i al veure que no li responia, quedà paralitzat, el cor li batejava adaleradament, sentia quelcom més fort que ell que l'ennuegava.—Sóc jo, jo, el vostre fill, el vostre Antonet, que no em sentiu, mare?, digueu-me

—Vostè és xufero?

—Sí.

—Dongui'm cinc cèntims de xufes i d'avellanes torrades.

que no sou morta,—mes l'ànima de la malalta, neta de tot pecat, voleïa a l'espai.

—Jo, sí, jo, en tinc la culpa—criava com un boig la desventurada criatura.

Jo sóc qui ha mort a la meua mare; m'hagués posat a treballar més aviat—deia, estirant-se els cabells i amb uns crits que esfereïen.

Com ho faria ell, tot sol en el món, sense ningú, sense aquella marona que tant l'estimava, quant el trobaria a faltar aquell bes amorós de sa mare al deixondir-lo, i així anava pensant d'aquella faicó, mossegant-se el punys de ràbia i revolcant-se per damunt del cadàver esblanqueït de la morta.

A l'endemà al matí a l'entrar algunes veïnes a la trista cambra, trobaren a l'Antonet fortament arrapat al cos gelat de sa mare.

Havia mort.

Igual que a la terra, havia volgut acompanyar sa mare fins al cel...

FRANCESC GILI

Els Pomells de Joventut

A BALAGUER, MONTGAI I TÀRREGA

L'entusiasme que regna a les esmentades poblacions en b motiu de les festes pomellistes que han de tenir lloc avui dissabte, demà diumenge, i el dilluns, dia 14, festa major a Tàrrega és molt gran.

En la impossibilitat, per sa molta extensió, de publicar els programes de les mateixes, només direm que el foc d'amor a la Pàtria i a la catalana pietat ha abrañat els cors de la més selecta joventut d'aquell boci de la nostra terra.

Avui dissabte passarà per Lleyda el fundador de la institució En Josep M.ª Folch i Torres, acompanyat del senyor Serra i Ustrell i un redactor d'«Amfora», on serà saludat pels Pomells de la ciutat de Lleyda «Els Patriòtics» (joves) i «Mariola» (damiselles).

Una comissió de Pomellista balaguerins anirà a la capital a esperar els visitants, acompanyant-los a Balaguer on tindran lloc la mateixa tarda i vespre, importants actes patriòtics organitzats pels Pomells balaguerins «Els nets del Comte d'Urgell», (joves), «Comtessa Margarida» i Caputxetes balaguerines» (damiselles).

Diumenge, al matí, acompanyats dels Pomells balaguerins, aniran a Montgai els membres del Directori, oïnt una missa en sufragi de l'ànima del malaguanyat conseller dels Pomells de Montgai el ferm patrici Ildre Aldavó (a. C. s.)

Els Pomells «Renaixença Montgaïenca» (joves) i «Rosa de la Verge Moreneta» (damiselles) han organitzat bells números de festes que culminaran amb l'acte patriòtic de la tarda que és esperat amb veritable frisança.

L'endemà dilluns, festa a Tàrrega. Els Pomells d'aquella bella ciutat «Santes espines», «Nostra Dona de l'Alba», «Amunt els Cors», «Princesa dels Catalans», «Reia dels Catalans» i «Nova Tàrrega» han organitzat un esplèndid programa, amb solemnes actes religiosos, danses, i un important acte patriòtic, presidit per En Josep M.ª Folch i Torres.

L'entusiasme és immens, i les tres poblacions esmentades s'associen de tot cor a la joia de llurs joventuts en aqueixos jorns memorables.

FESTA DEL P. DE J. «COM A GERMANS»

Aquest entusiasta Pomell barceloní tindrà la seva festa d'aniversari demà diumenge, al matí, amb una missa de Comunió a Betlem, i a la tarda amb una solemne vetllada patriòtica a l'Orfeó Núria, amb la cooperació de diversos Pomells germans, i una delegació del Directori.

PAGINES VISCONDES

El plet

(Acabament)

Des d'aquell dia, cada tarda, en tornant de cacera o de passeig, el jove comte es deturava davant de la caseta del guardià per parlar amb Teresa.

Gairebé sempre esperava, tot conversant, que el pare arribés, i sols allavors consentia seure entre ells, fins que era hora de sopar.

Això esdevingué un veritable costum. El temps convidava a restar defora fins que es feia fosc, i tot ajudava a l'encís de la conversa: la bona olor que els llesamins llengaven a l'hora del crepuscle, la xerradissa dels ocells quan en les branques, a punt d'ajocar-se, comenten animadament les gestes del dia, àdhuc el grauar sorollós de les granotes...

Pel jove comte, cada cosa d'aquestes era una sorpresa. Dins de la ciutat, amb l'aldarull que arreu regna, on l'aniràs a cercar aqueixa hora sublim de la tarda que s'adorm en braços de la nit?

Sempre era ell qui parlava. La filla del guardià còsia i escoltava. A voltes s'oblidava de cosir per a només escoltar.

Un dia que ponderava ell la joia que envaï el seu cor d'ençà que en aquell manuscrit, diari íntim del seu avi, havia après de conèixer i estimar totes les coses de Déu, ella no podé estar-se de dir:

—Vostè ho ha après en el llibre vell que diu, i jo de vostè ho he après, senyoret Enric.

—Doncs, no te les estimaves abans les flors i els ocells, i el cel encès de la posta i l'última claror enfonsant-se en el llac entre els xiprers?—li preguntà ell.

—Prou que sí, que me'ls estimava; però no pas a la faisó d'ara. M'ho estimava d'esma, sense saber per què, mentres que ara, de cada cosa en sé veure la boniquesa i tot m'apar més joliu que abans.

Tot de sobte es deturava, temorencia d'haver massa parlat.

—Per què et detures?—li feia ell, encoratjant-la.

Però ella s'encongia d'espantilles, com si es volgués plegar en ella mateixa.

A voltes, callaven tots dos per tal de deixar parlar el silenci...

Tant va anar essent un costum aquest de veure's en aquella hora, que si alguna vegada ell el trencava aquest costum, tots dos en sentien un gran enyorament. Era com quan s'es infant i et deixen sol a casa, que tot es fa paorós i trist al teu entorn.

Però era en aquests moments que l'Enric pensava més en la Teresa. Quan es trobava al seu davant, conversant amb ella, no la tenia tan al pensament com quan no la podia veure. Gairebé sempre el motiu de no sortir a passeig o a caçar era per tenir de contestar lletres de l'advocat amb referència al plet que estava sostenint. Doncs, per molt que hagués d'interessar-li aquell afer, tot escrivint a l'advocat la ploma se li deturava perquè el pensament li fugia vers la caseta del guardià, rebel a tota altra cosa.

I ella, així mateix; però sense fer-se mai cap il·lusió de res; que la Teresa era una noia de seny i prou feliç es sentia de la gran atenció que el senyoret Enric li mostrava, perquè hagués de desitjar cap altre cosa.

En veritat, ni l'un ni l'altre s'havien deturat a analitzar de quina mena eren aquells sentiments que havien pres arrel en llurs cors, ni calia tampoc.

Un dia, però, el jove comte no podé deturar abans d'arribar al llavi, una paraula que li havia sortit ben bé del cor.

Era l'endemà d'un d'aquests dies que ell havia tingut de quedar-se a escriure, i quan ella li preguntà si era que s'havia trobat malament, perquè, ultra no haver sortit a passeig, va veure que a sopar ho havia deixat tot, ell respongué amb una gran sinceritat:

—Es com cada vegada que em quedo sense veure't.

Ella s'envermellí tota i procurà fer semblant de no haver-lo entès.

Però és cert que des d'aquell instant una nova agitació trasbalsà el seu cor i havia de lluitar per no deixar entrar les il·lusions que voleiaven entorn seu com un vol de papallones.

Ell la considerà uns moments amb una gran simpatia. Comprenia la joia que les seves paraules li havien causat, i estigué content d'haver-li procurat aquella felicitat a tan poc preu.

Teresa, sentint pesar al seu damunt la mirada d'ell, o tal volta perquè a la cuina s'hi havia fet una remor d'aigua que bull, s'alçà i entrà a la caseta tot demanant excusa a mitja veu.

L'Enric la seguí amb l'esguard, i altra volta, en veure-la coixejar, experimentà un fort sentiment de condol, de remordiment caldria dir. Perquè si la Teresa anava coixa la culpa era del senyoret Enric. Feia molts anys d'això, quan encara els vells comtes vivien. Un dia, essent encara un infant, la filla del guardià anava tot corrent per una de les avingudes del jardí, i amb el seu córrer esverà un vol d'ocellets en el moment que l'Enric els aguitava per a llençar-los-hi una pedra. Fos per venjança, fos perquè la pedra ja era llençada, el cert és que la nena es sentí el cop de pedra al genoll, tan fort i dolorós que caigué mig esvaïda, mentre l'Enric fugia esverat.

Recordava avui aquest fet amb emoció profunda l'Enric, i més encara el que després esdevingué, que quan creia que de tot això se'n faria gran aldarull i ell seria castigat rigorosament, puix el seu pare era sever com pocs amb aquestes coses, la petita Teresa afirmà resoltament que ningú no li havia tirat cap roc i que el mal se l'havia fet en caure, tot corrent, damunt de la pedra que es va trobar a vora seu.

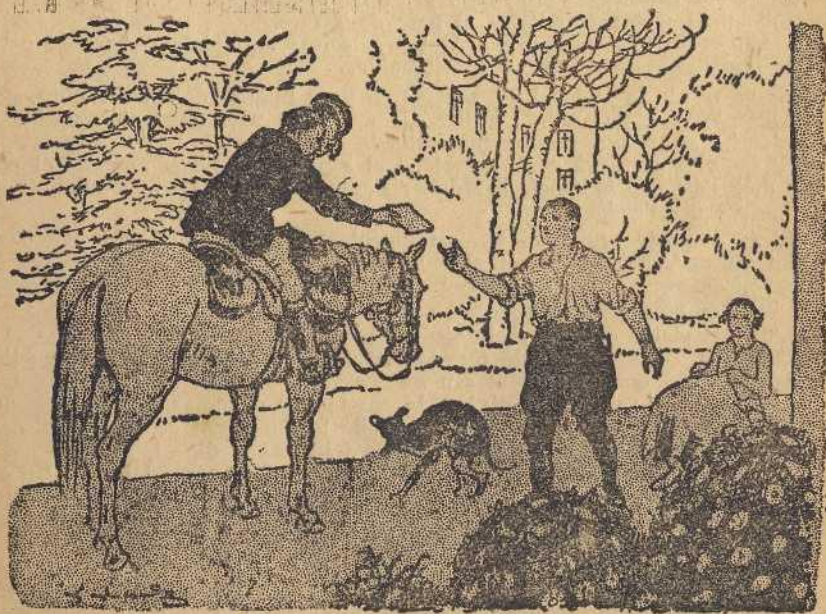
De petit, l'Enric li ho agrai, però avui, en evocar aquell fet ja no era

sols agraïment per la petita i generosa heroïna, sinó admiració i tendresa el que experimentava.

Així és que quan ella tornà a sortir, l'Enric, sota el domini d'aquells sentiments, li digué, per completar encara la seva satisfacció, després del que li havia dit en arribant:

—Ho pots ben creure, Teresa; que els dies que no puc venir a conversar amb tu em torno a sentir tan sol i tan trist que no sé el que em passa. Qui sap si, malgrat les belles coses que he après en el manuscrit de la biblioteca, qui sap si, sense tu, m'hauria avesat tan depressa a la vida d'aquí.

Ella callà perquè no hauria sapigut com regradar-lo, i des de llavors sí que li calgué lluitar per no il·lusionar-se!...

Però no tingué de lluitar gaire temps. Dos dies després d'aquestes paraules indiscretes, mentres l'Enric es trobava conversant amb la Teresa, el peató de Correus li portà una lletra amb segell d'urgència.

Allí mateix l'obrí l'Enric i (la Teresa s'ho mirava d'esquillentes) la seva mà esdevingué tremolosa i tot ell molt agitat a mesura que anà avençant la lectura.

Quan hagué acabat plegà la lletra amb una parsimònia volguda, per tal de dissimular els seus veritables sentiments; i, dominant tant com va poder el to de veu perquè no li sortís massa joïós o estrident, digué:

—A l'últim s'ha guanyat el plet...

Ella se'l mirà sorpresa del to més aviat melangiós amb què donava aquesta nova, però tot seguit endevinà que si la veu semblava melangiosa, en l'esguard del jove comte s'hi veia l'alegria del triomf.

Ella, sens amagar la joia que sentia, exclamà:

—Quina alegria en tinc, tant com ho he demanat a la Mare de Déu!

Però ell semblava ja amb el pensament molt lluny:

—Veig que no em diuen res dels autos... El millor hauria estat venir-me a dur la nova amb el meu «Dietrik». No sé per què no se'ls havia d'ocórrer! Amb la carta als dits, es passejava amunt i avall.

—Si ho haguessin fet així, jo podria anar a Barcelona tot seguit sense haver d'agafar el tren, tan pesat com m'és viatjar en tren!... I si haguessin vingut tots dos autos, millor. El de turisme m'hauria anat molt bé pels equipatges!...

Els ocells cantaven, però ningú ja no els sentia...

En aquell moment arribava el pare de Teresa.

—Ah, veniu molt bé!—exclamà el jove comte de Vidalard.—Aneu al poble i que posin aquests telefonemes desseguida.

Es va treure la ploma i els redactà en unes fulletes de carnet. L'un, perquè poguessin els dos autos; l'altre als amics de penya del club notificant el triomf i anunciant l'imminent arribada.

El guardià se n'anà cap el poble, i el senyoret Enric emprengué el passeig dels talls cap el casal, per donar l'ordre al vell criat que preparés els equipatges per l'endemà.

El jove comte caminava apressadament. Teresa el seguí amb l'esguard, i una profunda tristesa envai el seu pobre cor. Tant com havia fet per no deixar-hi entrar la il·lusió, i es veu que quan ella lluitava per allunyar-la, ja la il·lusió se n'havia fet mestressa.

L'última claror del crepuscle s'enfonsà en el llac immòbil.

També a Teresa li semblà que la claror de la seva alegria era engolida en les tenebres que envaien el seu cor.

L'endemà, el vell criat baixà a la caseta per demanar a la Teresa que pugés al casal la roba del senyoret que ella havia passat de bugada.

Ella mateixa li pujà tota blanca, neta i planxada dins la panera.

A dalt tot era tràfec. El vell Miquel acabava de tancar el bagul. Un xicotàs del veïnatge, que el criat havia avisat per fer-se ajudar, lligava una cistella de viatge. El jove comte no deixava de mirar de tant en tant pel finestr, esperant els autos, segurament.

De sobte va veure la Teresa que arribava amb la panera sota el braç, coixejant, amb aquell saltironet d'ocell que feia, i experimentà una mena d'angoixa, una petita angoixa, si voleu, semblant a la que experimentava quan era l'últim dia de vacances per anar a col·legi.

Quan la Teresa entrà i va veure tot el tràfec de la marxa, esdevingué roja i pàl·lida simultàniament, com qui diu.

Ell se la mirava que no sabia deixar-se'n... I pensar que ara qui sap quan li tornaria a parlar... Aquest pensament li fou amargant i dolorós.

Ella preguntà amb una veu prima, com la d'un infant que està a punt de plorar, on calia deixar aquella roba.

La deixà on el criat va dir, i se n'anà. L'Enric hauria volgut dir-li alguna cosa perquè es quedés, però no sapigué com posar-s'hi.

En girar-se, va veure per entre les portes mig obertes de la biblioteca el vell manuscrit obert encara damunt de la taula, i pensà amb enyorament en les pures joies que havia experimentat llegint-lo, allavors que es creia que ja no tornaria a ésser ric; i, sense voler, comparà aquelles blanques alegries amb la seva situació d'ara. Tots aquells somnis de pau d'esperit i d'amor de

casa havien cedit el lloc a l'afany de reprendre la vida d'abans, circumstancialment sospesa... Aquella vida que ja no podia tenir ni l'encís de la novetat, tota farcida de comoditats i d'avorriments, sense cap joia per l'esperit, sense cap esperança...

El curs dels seus pensaments fou romput de sobte en oir la veu del xicotàs que ajudava el seu criat, que deia:

—Malaguanyada noia, per coixeta... Si no fos això ja seria la dona del més ric hereu de la contrada, la Teresa. Ell n'estava agraït de debò, però la coixera el va fer desdir. Va tenir por que li diguessin que s'havia casat amb una esguerrada perquè no n'havia trobat cap de com cal que el volgués.

En el cor del jove comte de Vidalari hi hagué un sotrac com si se li parés de sobte. De primer fou el pensar que la Teresa podés ésser d'algú... Aquest pensament li semblà odiós. Després fou el remordiment dolorós de veure que per la seva culpa, per la seva barroeria d'infant mal criat aquella noia seria sempre una sacrificada...

Els autos acabaven d'arribar. El guardià i la seva filla pujaren a avisar-ho i a acomiadar-se de l'amo.

En veure'ls entrar, la cara de l'Enric s'aclarí de joia.

—Els autos són ací, senyor comte—digué el guardià, amb la gorra als dits.

Ell només feia que mirar-se la Teresa. I la va veure pàl·lida com mai, no sabent on posar els ulls.

—Ve a acomiadar-se...—féu el pare, adonant-se de la insistència amb què l'Enric se la mirava.

Ella, allavors, avançà per dir un comiat, però, en anar a desplegar els llavis, se li posaren a tremolar i els ulls se li varen amarrar de llàgrimes.

El jove comte li prengué la mà.

—Pobra Teresa meva!—va dir-li, mirant-se-la amorosit.

I, deixant-li la mà, es girà vers el criat i el xicotàs que allí hi havia, i els digué resoltament:

—Deixeu estar tot això, que no marxem encara.

Tots se'l miraren sorpresos, i ell afegí, posant amicalment la mà damunt l'espatlla del guardià:

—Abans em cal parlar amb vós.

I per tal de llevar-li l'ensurt que acabava de donar-li, afegí:

—No és per res de mal, no cregueu; és per demanar-vos la mà de la Teresa... si és que ella m'hi autoritza.

Ella cregué perdre el món de vista, però el seu cor va resistir valerós aquella gran joia, i encara que amb la veu no podé respondre de seguida, amb el seu esguard digué bé prou la seva gran felicitat que tingué el més feliç coronament, un mes després, en la mateixa capella del casal.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

Cada jorn surt més ben fet—nostre eixerit «Violet».

Veritat que fa obrir l'«ui»—el sumari del d'avui?

Un hostaler enganyat—que just paga son pecat.

Allò del picapedrer—que tót ho volia ésser.

La fi d'un rei molt cruel—a qui un negre prengué el pèl.

Més treballs espantosos—dels simpàtics concursants.

Els rodolins incomplets—que són sempre tan distrets.

I també varen la fi—d'aquella lleu de lli.

Pels nens malalts de Catalunya

El Pavelló dels Pomells de Joventut a l'Hospital de Sant Pau i la Sta. Creu

UNA GRACIA DE CARITAT PER L'AMOR DE DEU!

A tots els nostres amics, a tots els catalans ens adrecem demanant una almoïna per tal que pugui fer-se ben aviat realitat aquesta bella idea iniciada per les caritatives damiselles del Pomell de Joventut «Flors d'Ametller», d'erigir per subscripció popular un Pavelló per a nens malalts en l'Hospital de Sant Pau i la Santa Creu.

L'entusiasme entre els joves i donzelles pomellistes de tot Catalunya és molt gran, fent preveure la pròxima realització d'aquesta formosa obra de caritat.

Un patronat ha estat format per les següents dames:

Senyores Na Josepa Dachs i Carné, Vda. Prat de la Ribera; Na Clara Noble i Malvido, Vda. Maragall; N'Assumpció Tapis i Vilaregut de Guarro; N'Eulàlia Coll i de Bacardí de Tusell, i Na Maria Camarasa de Folch i Torres, que ja han començat llur actuació obrint el dipòsit número 87 a la «Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis» i dipositant-hi els primers donatius.

Totes les sucursals de Catalunya de dita benemèrita institució estan facultades per a rebre quantitats amb destí al Pavelló dels Pomells de Joventut per als infants malalts de Catalunya, puix que de tots indrets de la terra catalana hi seran admesos.

Ens diuen que amb trenta mil duros n'hi haurà prou. Per molt grossa que pugui semblar la suma, superem-la amb el nostre esforç i la nostra tenacitat.

Per aquesta suma, quantes vides d'infants podrem salvar! Quants sofriments i quantes llàgrimes estalviarem!

Tots hi havem d'ésser en aquesta bona obra. Els infants, els grans, els pobres, els rics. Estar-se de comprar caramels per anar a portar els deu cèntims a EN PATUFET serà tan ben vist de Déu com l'acció de l'acabament que es sacrificarà d'un dia de curses de cavalls per portar cinc centes pesetes, tant com la generositat de la donzella treballadora i del jove dependent que en cobrar la setmanada o la mesada portaran cada mes una petita quantitat que al cap de mesos farà bon feix...

El qui no pugui donar gaire, que recapti tant com pugui. D'algunes pomellistes i patufistes sabem que han resolt pagar deu cèntims cada cop que se'ls escapi un mot no ben català, i donar aquests cèntims per a l'obra del Pavelló de nens malalts.

En totes les festes pomellistes, joves i damiselles recaptaran per aquesta obra; totes les famílies catalanes voldran associar-s'hi; tots els catalans hi voldran ésser.

Porteu el vostre donatiu i els dels vostres amics.

Per a tots, grans mercès a l'avençada.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

Maria Rosa Folch i Camarasa, 5 pessetes.—Núria Folch i Camarasa, 5.—Montserrat Folch i Camarasa, 5.—Josep M.ª Folch i Camarasa, 5.—Jordi Folch i Camarasa, 5.—Maria Lluïsa Folch i Camarasa, 5.—Maria Camarasa de Folch, 10.—Josep M.ª Folch i Torres, 10.—Jaume Baguñà Gili, 100.—Rosa Baguñà Gili, 100.—Josep M.ª Baguñà Gili, 100.—Isabel Baguñà Gili, 100.—Ramona Gili de Baguñà, 100.—J. Baguñà i Martra, 100.—Total: 650 pessetes.

ENDEVINA, ENDEVINETA

LOGOGRAF NUMERIC

- 123456 Vila catalana.
 54326 Poble valencià.
 1216 Per a fumar.
 636 Nom de dona.
 16 Per a menjar.
 1 Consonant.

ra que donguin: 1.ª ratlla: consonant;
 2.ª ratlla: animal domèstic; 3.ª ratlla: nom
 de dona; 4.ª ratlla: persona de família; y
 5.ª ratlla: vocal

JOAN VADILLO.

TARJA

MERCÈ BADOSA I CASTELLTORT.

ROMBO

EN ROC OMELLÓ SUFER

Combinar degudament aquestes lletres
 de manera que donguin per resultat el
 nom d'un orfeó de Catalunya.

Sustituïr els punts per lletres, de mane-

JOSEP BINEFA MONJÓ.

Solucions a l'insertat en el número anterior

Al logogrif: F'lomena
 A la endevinalla: La sorra

A la tarja: Maria-Rosa (nom del
 drama); Angel Guimerà (nom de l'autor)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

ELS «ESPECTACLES» DE ROMEA

Sota la direcció de l'eminent primer actor don Enrie Gimènes

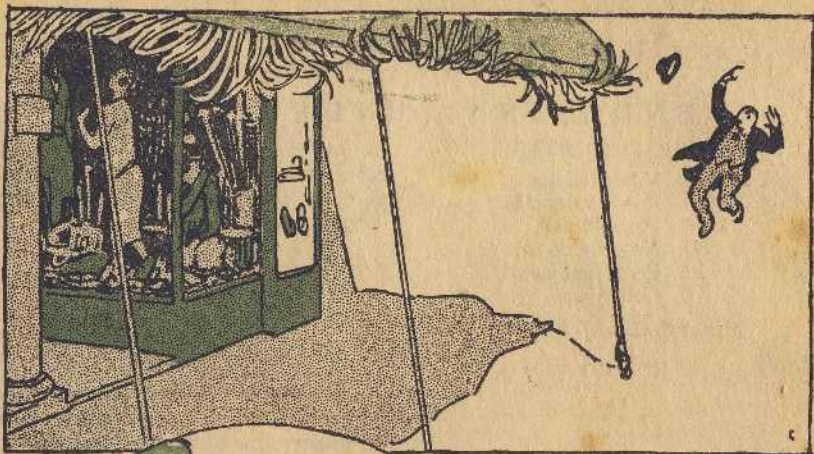
ÚLTIMES REPRESENTACIONS DE LA TEMPORADA

DIUMENGE i DIJOUS, **escollits programes**, amb motiu de la
 pròxima terminació de la temporada de Teatre Català

Consulteu diaris per a assabentar-vos de les obres que es representaran aquests
 últims diumenges i dijous.

Eduard i Josep Solà, impressors-València, 200-Telèfon 1282 G.-BARCELONA

UN DIA QUE FACI VENT
HAS DE FIXAR-TE EN LES VELES
QUE TE MANT ESTABLIMENT

A aquest pobre senyoret
se li ha escapat el barret.

Ara, guaita,
com l'empaita!

Però fa l'erro
de no fê esment del filferro
i acaba el pobre senyó
partit a tall de sabó.